

Θέατρο & Εκπαίδευση δεσμοί αλληλεγγύης

Γκόβας, Ν., Κατσαρίδου, Μ., Μαυρέας, Δ. (επιμ.). (2012).
Αθήνα: Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση
ISBN 978-960-9529-01-3

Theatre & Education *bonds of solidarity*

Govas, N., Katsaridou, M., Mavreas, D. (eds.). (2012).
Athens: Hellenic Theatre/Drama & Education Network
ISBN 978-960-9529-01-3

Ταυτίσεις και ταυτότητες:
Διαφορετικότητα και δημιουργία
Συνέργεια των τεχνών στην πράξη:
μια πρόταση για την διερεύνηση των ταυτίσεων
και των ταυτοτήτων μέσα από την συνεργασία
τριών ειδικοτήτων που εργάζονται με παιδιά

Θάλεια Καλλιαντά, Μαρία Μαραγκοπούλου

Το άρθρο αυτό είναι ελεύθερα προσβάσιμο μέσω της ιστοσελίδας: www.TheatroEdu.gr
Εκδότης: Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση
Για παραγγελίες σε έντυπη μορφή όλων των βιβλίων: info@theatroedu.gr

This article is freely accesible via the website www.TheatroEdu.gr.
Published by the **Hellenic Theatre/Drama & Education Network**.
To order hard copies write to info@theatroedu.gr

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΠΑΡΑΚΑΤΩ
Read the article below

Το άρθρο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί δωρεάν για έρευνα, διδασκαλία
και προσωπική μελέτη. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση μετά από άδεια του εκδότη.

Ταυτίσεις και ταυτότητες: Διαφορετικότητα και δημιουργία Συνέργεια των τεχνών στην πράξη: μια πρόταση για την διερεύνηση των ταυτίσεων και των ταυτοτήτων μέσα από την συνεργασία τριών ειδικοτήτων που εργάζονται με παιδιά

Θάλεια Καλλιαντά, Μαρία Μαραγκοπούλου

Περίληψη

Τι συμβαίνει όταν οι διαφορετικοί άνθρωποι που ασχολούνται με τα παιδιά συναντώνται; Τι μπορεί να δημιουργηθεί όταν ο ηθοποιός που παίζει θέατρο για παιδιά συνεργάζεται με τον εκπαιδευτικό της τάξης; Ποια κρυφά ερωτήματα μπορούν να διερευνηθούν όταν εμπλέκεται και ένας ειδικός ψυχικής υγείας;

Συνήθως, οι ηθοποιοί είναι στην σκηνή και το κοινό τους παρακολουθεί. Τι μπορεί όμως να ζησει κανείς όταν ηθοποιοί και κοινό παγώνουν στιγμές της παράστασης και δουλεύουν μαζί δημιουργώντας νέες σκέψεις για συζήτηση με αφορμή τα θέματα που έρχονται στο προσκήνιο, στο εδώ και τώρα;

Στο παρακάτω κείμενο παρουσιάζονται οι στόχοι και περιγράφονται οι δραστηριότητες ενός πρωτότυπου βιωματικού εργαστήριου που σχεδιάστηκε από την ομάδα του ΘΕΑΤΡΟΥ ΝΕΩΝ και παρουσιάστηκε στο πλαίσιο της 7ης Διεθνούς Συνδιάσκεψης για το Θέατρο στην Εκπαίδευση στην Αθήνα στις 24 Νοεμβρίου 2012 από τη Θάλεια Καλλιαντά δασκάλα, δασκάλα δράματος/θεάτρου, υπεύθυνη Εκπαιδευτικού Τμήματος Θεάτρου Νέων και την Ιωάννα Ψιμούλη ψυχολόγο-ψυχοθεραπεύτρια, σύμβουλο ψυχικής υγείας, με τη συνεργασία των ηθοποιών Παναγιώτη Αλεξανδράκη και Μαγδαληνή Παλιούρα.

Το εργαστήριο στηρίχθηκε στο έργο «Αν εσύ... ήμουν εγώ!» του Δ. Σεϊτάνη και οι συμμετέχοντες προσέγγισαν μέσα από νέους δρόμους την δυνατότητα να εμπλουτίζεται κανείς μέσα τόσο από την ταύτιση, όσο και από την διαφορετικότητά του με τους άλλους.

Το έργο «Αν εσύ... ήμουν εγώ!» του Δ. Σεϊτάνη αναφέρεται στους ρόλους των δύο φύλων και τις σχέσεις μέσα στην οικογένεια. Διερευνώντας πτυχές του έργου παρακολουθώντας σκηνές που παίζονταν από δύο ηθοποιούς της παράστασης και αξιοποιώντας τεχνικές εκπαιδευτικού δράματος και ψυχοθεραπευτικές τεχνικές, οι συμμετέχοντες είδαν ότι δεν χρειάζεται να φοβόμαστε τον «άλλο» και ότι ο καθένας μπορεί να κερδίσει από τη διαφορετικότητα του άλλου χωρίς κάτι τέτοιο να ισοδυναμεί με απώλεια της δικής του προσωπικότητας. Αντίθετα, εκεί βρίσκεται η ουσία του αληθινού διαλόγου, που μπορεί να φέρει ελπίδα για το μέλλον.

Λέξεις κλειδιά: Ταύτιση, ταυτότητα, διαφορετικότητα, αγόρι, κορίτσι, άντρας, γυναίκα, Θέατρο, Εκπαιδευτικό Δράμα, περίγραμμα ρόλου στον τοίχο, αυτοσχδιασμός, ηθοποιοί, ψυχολόγος

Εισαγωγή

Η ιδέα για το συγκεκριμένο εργαστήριο γεννήθηκε όταν ανέβηκε το έργο «Αν εσύ... ήμουν εγώ!» του Δ. Σεϊτάνη, στο Πολιτιστικό Κέντρο «Ακαδημία» τη θεατρική σεζόν 2011-2012 και τη σεζόν 2012-2013, και ταυτόχρονα εκδόθηκε το κείμενο του έργου σε βιβλίο από τις εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ. Η πεποίθηση του Δ. Σεϊτάνη ότι οι συντελεστές του θεάτρου για παιδιά και οι ειδικοί που ασχολούνται με παιδιά χρειάζεται να είναι σε διαρκή συνεργασία, για να βοηθήσουν τα παιδιά να διερευνήσουν όσο το δυνατόν περισσότερο τα νοήματα

του έργου και να κερδίσουν από αυτά, ήταν η αρχή για τη συζήτηση μεταξύ των συνεργατών του Θεάτρου Νέων στο «Ακαδημία» να ανακαλύψουν τρόπους για το πώς αυτό θα μπορούσε να γίνει πράξη.

Το έργο «Αν εσύ... ήμουν εγώ!» έχει απροσδόκητες και απρόβλεπτες κωμικές καταστάσεις οι οποίες στηρίζονται πάνω στην διαφορετικότητα των δυο φύλων, ενώ παράλληλα θίγει το θέμα της συνεργασίας και της αρμονικής συνύπαρξης τους. Επόμενος, είχαμε στα χέρια μας μια πολύ δυνατή βάση, ενδιαφέρουσα για όλες τις ηλικίες. Ο μήνας εφηβείας 2011 των εκδόσεων ΠΑΤΑΚΗ ήταν ο πρώτος σταθμός που μας βοήθησε να εστιάσουμε στην ηλικία των αποδεκτών που θα απευθυνόμασταν και στα αποσπάσματα του έργου που μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε σε ένα εργαστήριο με τη βοήθεια των ηθοποιών που έπαιζαν στην παράσταση.

Ο τίτλος της Συνδιάσκεψης του Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση 2012 «Δεσμοί Αλληλεγγύης» ήταν ο δεύτερος σταθμός, που μας έδωσε την ευκαιρία να παρουσιάσουμε μέσα από ένα αντίστοιχο βιωματικό σεμινάριο τα αποτελέσματα αυτής της δουλειάς σε εκπαιδευτικούς. Απόλυτα συνδεδεμένος με τη δική μας πεποίθηση για την αλληλεγγύη των τεχνών, της εκπαίδευσης, αλλά και της ψυχολογίας προτείναμε μια διαφορετική πρόταση όπου τα παραπάνω γίνονται πράξη.

Και ξεκινήσαμε!

Στόχοι

Στους στόχους αυτή τη φορά προτάξαμε την ψυχαγωγία. Πιστεύουμε πως στις μέρες μας μικροί και μεγάλοι είμαστε υπερβολικά πιεσμένοι να «τα καταφέρουμε» σε όλους τους τομείς. Άρα, ο πρώτος μας στόχος αυτή τη φορά ήταν να περάσουμε όμορφα, να προβληματιστούμε, να μοιραστούμε, να μάθουμε ο ένας από τον άλλο... και στη συνέχεια να διερευνήσουμε τους ρόλους των δύο φύλων και κατά πόσο επηρεάζονται και σήμερα από τα παλαιότερα πρότυπα.

Γνωριμία συμμετεχόντων

Ως παιχνίδι γνωριμίας επιλέξαμε μια γνώριμη άσκηση, που όμως φέρνει κοντά τους ανθρώπους και χαρίζει χαμόγελα. Σε ζευγάρια οι συμμετέχοντες συζήτησαν ο καθένας για τον εαυτό του και στη συνέχεια ο ένας παρουσίασε τον άλλον στην ολομέλεια.

Υλοποίηση

Σύμπραξη συμμετεχόντων με το φύλο τους

Οι εμπυχωτές μοίρασαν σε κάθε συμμετέχοντα δύο φύλλα χρωματιστό χαρτί (ροζ και σιέλ). Σε κάθε φύλλο οι συμμετέχοντες έγραψαν ανώνυμα ένα χαρακτηριστικό για το κάθε φύλο –ένα για τα αγόρια ή και γενικότερα για τους άντρες και ένα για τα κορίτσια ή και γενικότερα για τις γυναίκες (π.χ. ντροπαλά στο ροζ, δυνατά στο σιέλ κ.λ.π.). Τα χαρτάκια επεστράφησαν στους εμπυχωτές, οι οποίοι τα χρησιμοποίησαν στο Νο 8. Αξίζει να αναφερθεί ότι στο σημείο αυτό μια συμμετέχουσα αρνήθηκε το γνωστό στερεότυπο αγόρια – γαλάζιο και κορίτσια – ροζ και έγραψε τα χαρακτηριστικά αντίστροφα.

Σύγκρουση δύο φύλων και διαφορετικότητα

Οι ηθοποιοί ξεκίνησαν να παίζουν τη σκηνή όπου δύο αδέρφια, ο Άρης 12 χρονών και η Τίτα 11, μαλώνουν τη νύχτα και μετά από μια σειρά κατηγοριών του καθενός προς το αντίθετο φύλο, πάγωσαν τη σκηνή στο σημείο που τα παιδιά απευθύνουν παράπονα για την αδικία υπέρ του άλλου από τους γονείς: «Ναι... Ναι! Φώναξε μαρτυριάρα! ... .. Ένα μου παίρνουν...δέκα εσένα» (Σειτάνης, 2011: 13-18)

Οι συμμετέχοντες στάθηκαν πίσω από τον ηθοποιό που τους εξέφραζε συναισθηματικά και μπαίνοντας στον αντίστοιχο ρόλο, είπαν μια λέξη ή φράση που τους ήρθε στο μυαλό μετά τη σκηνή. Αφού ολοκληρώθηκε η άσκηση, ο κάθε συμμετέχοντας αποχώρησε από τη σκηνή κάνοντας κάποια κίνηση που τον εξέφραζε ως ρόλο.

Αφού κάθισαν οι συμμετέχοντες, οι ηθοποιοί ολοκλήρωσαν τη

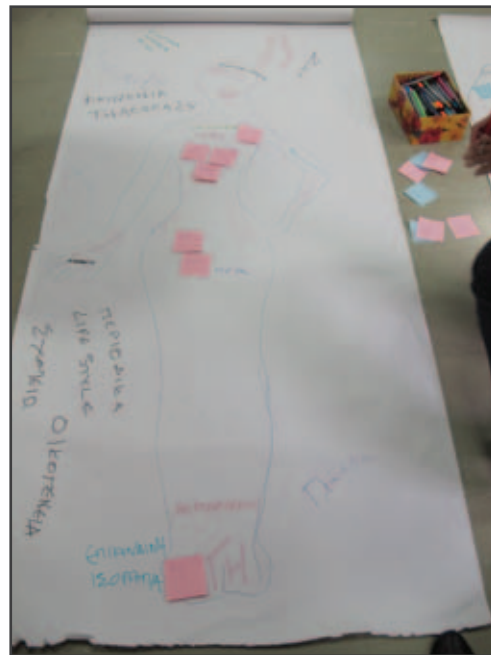
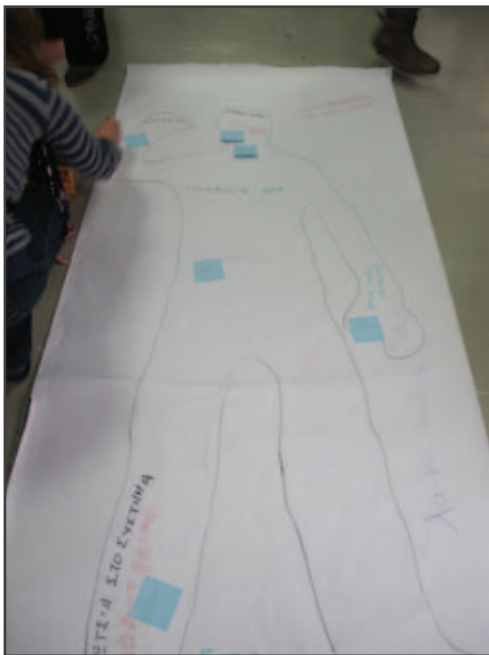
σκηνή του τσακωμού των δύο παιδιών (Σειτάνης, 2011: 18-20). Οι δύο ομάδες των συμμετεχόντων, που μίλησαν, άλλαξαν πρωταγωνιστή και ξαναείπαν μία φράση, λέξη ή συναίσθημα που σκέφτηκαν. Την παραπάνω σκηνή – άσκηση ακολούθησε συζήτηση που αφορούσε την εγγύτητα ή την απόσταση που ένιωσαν οι συμμετέχοντες με τους ηθοποιούς και τη σύνδεση αυτή με την καθημερινή τους ζωή.

Στοιχεία Ταυτότητας – Ταυτίσεις

Περίγραμμα ρόλου στον Τοίχο: Ζητήσαμε από δύο εθελοντές να ζωγραφίσουν το περίγραμμα των ηθοποιών. Η κοπέλα πήρε μια γυναικεία στάση και το αγόρι μια ανδρική και κάναμε το περίγραμμα. Με την τεχνική της ιδεοθύελλας (brainstorming) γράψαμε στοιχεία της γυναικείας και της αντρικής ταυτότητας μέσα στα δύο περιγράμματα - ρόλους και σε ποιο σημείο του σώματος αντιστοιχούν (θετικά και αρνητικά μέσα στο σώμα). Έξω από το περίγραμμα γράψαμε από πού πιστεύουμε ότι το αγόρι και το κορίτσι διαμορφώνουν την ταυτότητά τους π.χ. κληρονομικότητα, γονείς, περιβάλλον, εθνικότητα κ.λ.π..

Σε ό,τι έγραψαν οι συμμετέχοντες στην παρούσα φάση, προσθέσαμε το υλικό από τα αντίστοιχα χαρτιά που προέκυψαν από την αρχική διαδικασία. Μερικά από τα σημειώματα αυτά έγραψαν στο αγόρι – άντρα: *δημιουργικότητα, προστασία, ποδόσφαιρο, δυναμισμός, κυνηγός, ανασφαλής, ανεξάρτητος, εγωισμός, ισχυρογνώμων, ειλικρίνεια κ.α.* και στο κορίτσι - γυναίκα: *μητρότητα, κινητήριος δύναμη της ζωής, πατάει στη γη, τρυφερότητα, ευάλωτη, οργανωτική, ευαίσθητη κ.α.*

Κατά τη διάρκεια της παραπάνω διαδικασίας πραγματοποιήθηκε μια μεγάλη συζήτηση που αφορούσε τόσο τα χαρακτηριστικά των δύο φύλων, που σε πολλές περιπτώσεις ήταν αντίθετα μεταξύ τους, τις στάσεις που πήραν οι δύο ηθοποιοί και το νόημα που εξέφραζαν αυτές, αλλά και τα στερεότυπα, από πού προέρχονται με ποιους τρόπους συντηρούνται και αν πρέπει ή όχι να συντηρούνται. Επίσης, ενδιαφέρον είχε το γεγονός ότι τα χαρακτηριστικά του γυναικείου φύλου, όπως συζητήθηκαν σε σχέση με τη στάση που είχε λάβει η ηθοποιός στο περίγραμμα, συνέπιπταν ακριβώς με τους λόγους που η ηθοποιός έπαιρνε τη συγκεκριμένη στάση σε κάποια στιγμή της θεατρικής παράστασης.

Συνεργασία και Σύγκρουση

Ομάδες εργασίας με θέμα: «Παράγοντες συνεργασίας – Παράγοντες σύγκρουσης». Ποιοι είναι οι λόγοι που τα αγόρια και τα κορίτσια συγκρούονται; Γιατί να συνεργάζονται μεταξύ τους; Οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες και τους ζητήσαμε να σκεφτούν αν τα αρχικά χαρακτηριστικά που έδωσαν στο κάθε φύλο εμπειρεύσαν στερεότυπα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σύγκρουση των δύο φύλων, τι σημαίνει για αυτούς η σύγκρουση των δύο φύλων και πώς θα την χαρακτήριζαν. Ζητήσαμε από την κάθε ομάδα να παρουσιάσει τα συμπεράσματά της με κάποιο τρόπο, είτε μέσα από ζωγραφική, είτε μέσα από κάποια σκηνή ή παγωμένη εικόνα είτε ακόμη και με ήχους ή αφήγηση.

Παρουσίαση:**A. Ομάδα:**

Δύο άνθρωποι – τέσσερις φωνές: Είναι ένα ζευγάρι, όπου η γυναίκα είναι εργαζόμενη νηπιαγωγός και ο άντρας άνεργος στο σπίτι προσέχει τα παιδιά. Ακούμε τη συζήτησή τους σε δύο επίπεδα, το πρώτο που νοιάζονται και καταλαβαίνουν ο ένας τις δυσκολίες του άλλου και το δεύτερο που αποκαλύπτονται ο θυμός του ενός για τον άλλο, η κούραση και τα νεύρα. Τι υπερικχύει τελικά; Τι είναι πραγματικό και τι ψεύτικο; Τι αντιμετωπίσιμο και τι όχι;

B' Ομάδα:

Μια ζυγαριά ανθρώπων – Αφήγηση – Ζωγραφικός πίνακας: Δύο φιγούρες – πολλοί ρόλοι. Το status τους ανεβοκατεβαίνει. Άλλοτε ο ένας είναι ο προϊστάμενος και ο άλλος ο εργαζόμενος, άλλοτε ο ένας είναι ο γηγενής και ο άλλος ο μετανάστης, άλλοτε ο ένας ο άντρας και ο άλλος η γυναίκα. Μπορεί η ζυγαριά να ισορροπήσει; Από ποιον εξαρτάται; Είναι καταστροφική η σύγκρουση;

Γ' Ομάδα:

Ένας άντρας – Μία γυναίκα – Παράλληλη αφήγηση. Η ζωή εναλλάσσεται με αγάπη, αρμονία και σύγκρουση. Μια αγκαλιάζονται μια γυρίζουν τις πλάτες τους, πάντα αγγίζονται, τελικά καταφέρνουν να συνυπάρξουν καλά.

Ενδιαφέρον είχε το γεγονός ότι τα συμπεράσματα που βγήκαν και από τις τρεις παρουσιάσεις συνοψίζονταν στο εξής: η σύγκρουση ανάμεσα στα δύο φύλα κατά τη διάρκεια της ζωής υπάρχει και πρέπει να υπάρχει. Αυτό που έχει σημασία είναι πώς θα τη μετατρέψουμε σε κινητήριο δύναμη ευτυχίας και δημιουργίας.

Κλείσιμο

Οι ηθοποιοί παρουσίασαν μια σκηνή του έργου, που βρίσκεται προς το τέλος, όπου τα δύο παιδιά μέσα από πολλές κωμικές, αλλά και σοβαρές καταστάσεις έχουν κατανοήσει την αξία του καθενός και το γεγονός ότι η διαφορετικότητα δεν είναι κάτι άσχημο, αλλά πλεονέκτημα και κέρδος. Στη σκηνή αυτή τα παιδιά ζητούν συγγνώμη το ένα από το άλλο. (Σεϊτάνης 2011: 83-88)

Οι συμμετέχοντες σε κύκλο είπαν ο κάθε ένας τι κράτησε από την διαδικασία για τον εαυτό του και ένα συναίσθημα ή κάτι που τους έμεινε από το εργαστήριο, όπως π.χ. «τι κρατάω χρήσιμο απ' αυτό ως αξιοποιησιμο – ως εργαλείο στη ζωή μου».

Οι ηθοποιοί διάβασαν το παρακάτω απόσπασμα του έργου και ακούσαμε μέρος της μουσικής της παράστασης ως κλείσιμο.

ΑΡΗΣ: Τίτα...

ΤΙΤΑ: Ναι;

ΑΡΗΣ: Θυμάσαι από πριν να γεννηθείς άμα ήξερες ότι θα γινόσουν κορίτσι;

ΤΙΤΑ: Όχι

ΑΡΗΣ: Θυμάσαι άμα διάλεξες εσύ τι θα γίνεις;

ΤΙΤΑ: Όχι δε θυμάμαι... Εσύ θυμάσαι;

ΑΡΗΣ: Ούτ' εγώ! Άρα μπορεί και να μην το διαλέξαμε εμείς!

ΤΙΤΑ: Ναι, μπορεί!

ΑΡΗΣ: Άρα αφού δεν το διαλέξαμε εμείς... γιατί μαλώνουμε;

ΤΙΤΑ: Δεν ξέρω... (Παύση) Κι άμα το διαλέξαμε; Πάει να πει πως πρέπει να μαλώνουμε;

ΑΡΗΣ: Ε; (το σκέφτεται) Όχι... Δίκιο έχεις! Και πάλι δεν πρέπει!»

Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν έντυπο αξιολόγησης του εργαστηρίου, όπου μεταξύ άλλων σημείωσαν: *Μου άρεσε περισσότερο το θέμα και η μέθοδος που ακολουθήθηκε..., ο προβληματισμός που προέκυψε σε σχέση με τα στερεότυπα..., Ο-Λ-Α!..., η τεχνική και η έμπνευση από την παράσταση..., οι νέοι τρόποι επεξεργασίας μιας παράστασης..., ότι βγήκαν στοιχεία προσωπικά και δεν το περίμενα..., η τεχνική του ρόλου στον τοίχο..., το παιχνίδι με τα περιγράμματα..., η συμμετοχή των ηθοποιών – οι τεχνικές που παρουσιάστηκαν και οι αυτοσχεδιασμοί σε ομάδες..., η συμμετοχή μας και οι συζητήσεις που προέκυψαν..., η ροή και η δομή (εναλλαγή θεωρίας/πράξης)..., το βιωματικό μέρος..., η προσέγγιση του θέματος με επιχειρηματολογία και το στοιχείο έκπληξης που απαιτούσε την ενεργή μας συμμετοχή άμεσα.*

Βιβλιογραφία

- Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ. (2003). 205 Βιωματικές ασκήσεις για την εμπύχωση ομάδων. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Αυδή, Α., & Χατζηγεωργίου, Μ. (2007). *Η Τέχνη του Δράματος στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Καλλιαντά, Θ. (2009). *Το Παιχνίδι και το Εκπαιδευτικό Δράμα ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης: μια πρόταση εφαρμογής βασισμένη στην κοινωνικο-ιστορική και πολιτισμική προσέγγιση του L.S. Vygotsky*. Στο Μ. Πουρκός (επιμ), *Τέχνη Παιχνίδι Αφήγηση*. Αθήνα: Τόπος.
- Σεϊτάνης, Δ. (2011) *Αν εσύ... ήμουν εγώ!* Αθήνα: Πατάκης.
- Φιλίππου, Δ. & Καραντάνα, Π. (2010). *Ιστορίες για να ονειρεύεσαι, παιχνίδια για να μεγαλώνεις...* Αθήνα: Καστανιώτης.

Η **Θάλεια Καλλιαντά** είναι δασκάλα, απόφοιτος του Π.Τ.Δ.Ε. Αθήνας και του Μαράσλειου Διδασκαλείου. Έχει παρακολουθήσει μεγάλο αριθμό σεμιναρίων για το Εκπαιδευτικό Δράμα και το Θέατρο στην Εκπαίδευση (ΠΑ.Σ.Ε.Δ., Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση), το κουκλοθέατρο (Σοφία Ντινιακού κ.ά.), τα εικαστικά (Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης), τη δυσλεξία (Δώρα Μαυρομάτη) και τη Συστημική προσέγγιση ως μέθοδο Ψυχοθεραπείας (Θεραπευτικό και Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο ΑΝΤΙΣΤΙΞΗ). Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στο Εκπαιδευτικό Δράμα (MA: Drama in Education, U.C.E.), μέλος του Π.Ε.ΣΥ.Θ. και του Πανελληνίου Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση. Από το 2001 εργάζεται ως δασκάλα στο δημόσιο. Έχει διδάξει στα ΠΙΕΚ, έχει κάνει παρουσιάσεις σε συνέδρια σχετικά με τη σύνδεση των τεχνών και της εκπαίδευσης κι έχει λάβει μέρος στην παρουσίαση των νέων διδακτικών πακέτων Α΄θμιας Εκπαίδευσης το 2007. Έχει συνεργαστεί με το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας και έχει συμμετάσχει στην οργάνωση παιδικών κατασκηνώσεων. Έχει διατελέσει μέλος του Δ.Σ. του Πανελληνίου Συλλόγου Εκπαιδευτικού Δράματος, στα πλαίσια του οποίου συνδιοργάνωσε ετήσιους και μικρότερους κύκλους σεμιναρίων για τη δραματική τέχνη στην εκπαίδευση στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει λάβει μέρος σε διεθνή συνέδρια για το θέατρο και την εκπαίδευση, έχει γράψει άρθρα σε εκπαιδευτικά περιοδικά και ιστοσελίδες και από το 2010 είναι υπεύθυνη του Εκπαιδευτικού Τμήματος του Θεάτρου Νέων στο Πολιτιστικό Κέντρο «Ακαδημία».

Η **Μαρία Μαραγοπούλου** είναι Ψυχοθεραπεύτρια και Οικογενειακή Θεραπεύτρια, Αριστούχος κάτοχος Μ.Σc. Κοινωνικής Ψυχιατρικής – Παιδοψυχιατρικής της Ιατρικής Σχολής Ιωαννίνων. Έχει 7ετή ειδίκευση στην Ψυχοθεραπεία και μεγάλη κλινική εμπειρία σε χώρους θεραπείας. Είναι μέλος της ΕΛΕΣΥΘ (Ελληνικής Εταιρίας Συστημικής Θεραπείας) και του ΣΚΛΕ (Συλλόγου Κοινωνικών Λειτουργιών Ελλάδας). Είναι συνεργάτιδα του Πανεπιστημίου Αθήνας και της Μονάδας Εφηβικής Υγείας της Β΄ Παιδιατρικής κλινικής του προγράμματος "ΑΡΙΑΔΝΗ": για τον εθισμό των παιδιών και των εφήβων στο διαδίκτυο. Υπήρξε Εργαστηριακός Συνεργάτης του ΤΕΙ Αθήνας. Έχει πραγματοποιήσει ομιλίες, εργαστήρια, έχει συμμετάσχει σε μεγάλο αριθμό συνεδρίων – σεμιναρίων και ημερίδων και έχει δημοσιεύσει άρθρα – ανακοινώσεις - εργασίες σε σχετικά περιοδικά και Επιστημονικά Συνέδρια. Δουλεύει με μεμονωμένα άτομα – ομάδες – ζευγάρια-οικογένειες στον χώρο της ψυχικής υγείας υλοποιώντας ομάδες θεραπείας, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας βιωματικά εργαστήρια, ομάδες έκφρασης και δημιουργίας κ.ά. Πραγματοποιεί παρεμβάσεις με στόχο την αυτογνωσία, την ψυχοθεραπεία, τη συμβουλευτική και την υποστήριξη σε γονείς, εκπαιδευτικούς, νέους, οικογένειες, ζευγάρια, εργαζόμενους που επιθυμούν να κατανοήσουν και να βιώσουν μια ζωή σε αρμονία με τον εαυτό τους και τους άλλους. Αρθρογραφεί και υποστηρίζει επιστημονικά έγκυρους ιστότοπους (www.in2life.gr, www.mamakid.gr, www.mama365.gr). Από το 2010 στο Πολιτιστικό Κέντρο Ακαδημία πραγματοποιεί σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης και αυτογνωσίας και θεραπευτική ομάδα. Τέλος πραγματοποιεί On - line συνεδρίες Συμβουλευτικής – Ψυχοθεραπείας μέσω της ιστοσελίδας της <http://www.maragopoulou.gr>

